

## Uuden kulttuurin kohtaaminen maahanmuuttajan silmin

**Kirjoittaja on muuttanut Unkarista Suomeen ja hänellä on nykyään myös Suomen kansalaisuus. Hän on naimisissa suomalaisen miehen kanssa ja hänellä on neljä Suomessa syntynyttä lasta.**

Minun tarinani on poikkeava, koska tulin Suomeen vain opiskelemaan, mutta jäinkin tänne perhesyistä asumaan. Silloin kun ihminen lähtee toiseen maahan opiskelemaan, hän on kuin turisti. Omat opiskeluni kestivät yhteensä viisi vuotta, koska päätin jäädä ja tehdä myös jatko-opinnot Suomessa.

Kyllä se niin on, että ihminen kokee asiat eri tavalla tietäessään, että oleskelu maassa on tilapäistä ja kotiinpaluu tapahtuu jonain päivä. Alussa sitä vain ihastuu kauniisiin maisemiin ja ihastelee luontoa. Uuden maan epämiellyttävät asiat jäävät huomaamatta tai niistä ei välitä. Mitä pidempään asuu ulkomailla, sitä enemmän alkavat kulttuurierot häiritä ja hyppiä silmille. Ja etenkin silloin kun tietää, että koko elämä pitää suunnitella uuteen maahan sopivaksi.

Kulttuurieroja voi kokea monella eri tasolla. Tasoista kaikkein tärkein on tietenkin ihmissuhteiden taso, joka koetaan vuorovaikutuksessa kantaväestöön. Suomessa sukupuolten välinen tasa-arvo on hieno asia. Toisaalta kuitenkin kaipaen sitä unkarilaisten miesten kohteliaisuutta ja huomaavaisuutta. Usein yllätyn siitä, miten vaikeaa on lähestyä suomalaisia ihmisiä; miten vaikeaa on löytää ystäviä. Kaikki vanhat ystävät, sukulaiset ja perhe jäivät kauas. Turvaverkosto puuttuu, ja tuntuu, ettei apua saa mistään.

Sain kuitenkin paljon apua kulttuuriin tutustumiseen yliopiston ystäväperhe-ohjelman kautta. Yliopisto tarjosi vaihto-opiskelijalle ystäväperheen joka esitteli paikallisia tapoja. Minulla kävi tuuri; sain ystäväperheen, joka vei minut mökille, marjastamaan, Lappiin hiihtämään ja opetti minua tekemään suomalaisia ruokia. Perhe auttoi myös hoitamaan virallisia asioita. He eivät olleet tosin ihan sellaisia, millaisiksi suomalaisia yleensä luullaan. He olivat hyvin ulospäin suuntautuneita, sosiaalisia ja puheliaita. Ilman heittä suomalaiseseen yhteiskuntaan sopeutuminen olisi ollut paljon vaikeampaa. Heistä on tullut myöhemmin minun "suomalainen perheeni" ja pidämme edelleen tiivistä yhteyttä.

Suomen kieltä on todella vaikea oppia. Kielen oppimiseen menee monia vuosia, ja kielitaito voi siltikin olla puutteellinen. Siksi on mielestäni melko kohtuutonta vaatia maahanmuuttajilta nopeasti sujuvaa kielitaitoa. Suomessa kaikki on myös todella kallista ja työn saanti on hyvin vaikeaa ulkomaalaisille kielitaidosta tai hyvästä koulutuksesta huolimatta. Olen myös huomannut, että usein ulkomaalaisiin kohdistuu epäilyjä ja varovaisuutta.

Suomalaisilla on monia tapoja, jotka hämmästyttävät ulkomaalaisia. Yksi sellainen on alasti saunominen ventovieraiden kanssa. Tai esimerkiksi se, että viinipullon saa vain erikoiskaupasta.

Useassa maassa sivistynyt viininjuonti on osaa ruokakulttuuria ja viiniä saa kaikista ruokakaupoista. Suomalainen alkoholikulttuuri sääntöineen ja kieltoineen on hämmästyttävä. Tuntuu oudolta, että alkoholin käyttö on Suomessa niin keskeinen asia. Suomessa on mielestäni muutenkin liikaa turhia sääntöjä. Kaikkea rajoitetaan ja kielletään.

Ruoka puolestaan näytti ja myös maistui aika eksoottiselta, varsinkin alussa. Minä itse tykästyin ruokaan kyllä melko nopeasti ja opin valmistamaankin sitä. Kotona laitan kuitenkin edelleen enemmän unkarilaista ruokaa.

Rasismia olen itse kokenut vähän. Se voi johtua eurooppalaisesta ulkonäöstäni ja siitä, että olen Suomessa aina ollut töissä paikoissa, esimerkiksi yliopistolla, joissa työkaverit ovat kansainvälisiä ja hyvin suvaitsevia. Olen kokenut aina, että minut hyväksytään työyhteisöön. Piilorasismia olen kohdannut kuitenkin jonkun verran, ja yleensä viranomaisten osalta. Syrjintää olen kokenut työmarkkinoilla. Usein tuntuu mahdottomalta päästää edes työhaastatteluun. Tavalliset ihmiset ovat yleensä todella ystävällisiä - silloinkin kun selviää, mistä maasta olen kotoisin. Olen silti törmännyt ennakkoluuloihin. Usein luullaan, että olen kotoisin Venäjältä tai Virosta tai sitten nimen perusteella minua luullaan ”tummaihoiseksi”.

Minä olen aina ollut henkilökohtaisesti sitä mieltä, että ulkomailla asuva henkilö viihtyy parhaiten, jos hän on itse joustava ja osaa tasapainoilla kahden kulttuurin välillä. Omassa elämässäni pyrin yhdistämään kahta kulttuuria. Lapsilleni minä opetan omaa äidinkieltäni sekä unkarilaista kulttuuria. Suomalaiset tavat ja kulttuurin lapseni oppivat sitten asuinympäristön ja koulun kautta. Molemmista kulttuureista poimitaan parhaat palat, esimerkiksi ruokakulttuuri ja juhlatavat! Jouluna ja pääsiäisenä noudatamme sekä suomalaisia että unkarilaisia juhlaperinteitä ja syömme molempien maiden perinneruokia.

Olen yrittänyt sopeutua monella tavoin uuden kotimaani tapoihin, mutta samalla haluan säilyttää ja opettaa lapsilleni omia unkarilaisia perinteitäni ja unkarilaista kulttuuria.